

МОЕТО ДЕТЕ РАСТЕ В МНОГОЕЗИЧНА СРЕДА

Съвети за родители относно многоезичието

На разположение и на други езици:

Албански

Арабски

Немски

Английски

Фарси

Френски

Кюрдски Курманджи

Полски

Румънски

Руски

Турски

Съдържание

Предговор	5
Как се развива в езиково отношение детето ми?	6
Как мога да помогна за езиковото развитие на детето ми?	7
Съвети за общо насърчаване на езикови умения	8
Всичко наред ли е с езиковото развитие на детето ми?	9
Кой владее два/повече езици?	10
Как моето дете да учи повече езици?	11
Какво може да се случи?	12
Внимание! Смесване на езици	12
Отказ да се говори	12
Късно проговаряне	12
Единият език ще се владее по-добре! - Доминиращ език	12
Какво е важно при изучаването на няколко езика?	13
Как мога да насърча многоезичните умения на моето дете?	14
Многоезични групи родители-деца	15
Литература	15

Мили родители,

© Gebhard Bückler für den Kreis Viersen

в нашето общество много деца говорят няколко езика в ежедневието си и израстват в многоезична среда. За Вас като родители това означава навярно, че езиците играят роля във Вашето възпитание.

Родителите в тази ситуация често си задават въпроса, как изглежда нормалното езиково развитие в многоезична среда и как най-добре можете да насърчите децата си.

Тези съвети имат за цел да Ви помогнат при въпроси по темата многоезично възпитание. Предават се разбираеми основни знания и се дават полезни и универсални съвети за насърчаване на многоезичните умения, които да се приложат лесно в ежедневието на семейството Ви.

Надяваме се, тези съвети да са Ви от полза.

Ваш областен управител

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Andreas Gönen'. The signature is fluid and cursive.

Д-р Андреас Гьонен

Как се развива в езиково отношение моето дете?

Езиково развитие при децата
Улеснено представяне
0 – 5 години

3 – 5 години

- Втора възраст на постоянно питане: Защо-въпроси
- Изречения с подчинени изречения

2 – 3 години

- Граматичен строеж и развитие
- Прости изречения, инфлексия на думите

18 месеца - 2 години

- Изречения от две и повече думи
- Първа възраст на постоянно питане

1 година - 18 месеца

- Изречения от една дума
- Имена на хора и предмети
- Удвояване на срички и звукоимитация

6 месеца - 1 година

- Бебешки монолози
- Самоимитация и чужд модел за подражание

Приблизително до навършването на 1-та година

- Първи плач след раждането

Как мога да помогна за езиковото развитие на детето ми?

- Вие сте най-важните езикови примери за Вашите деца. Как, какво и кога говорите - всичко това децата усвояват още в майчината утроба, за да подражават по-късно, да опитват сами и да пресъздават.

Изображение 1: По аналог на Хилфсверк Езикова пирамида

© JackF – stock.adobe.com

Родителите са езиков образец за своите деца!

Съвети за общо насърчаване на езикови умения

- **Говорете с детето си** възможно най-много на езика, на който самите Вие говорейки го се чувствате най-добре.
- **Окуражавайте детето си да** Ви разказва много и **му дайте повече време да говори самостоятелно. Оставете го да се изкаже и не го прекъсвайте.** Телевизия или видеа не могат да заменят този езиков обмен. **Ежедневието** предоставя много възможности да общувате с детето си и то **да участва** в разговори.
- **Говорете на детето си с кратки, прости изречения на разговорен език (без „бешки език“!) и не говорете много бързо.** Повтаряйте целенасочено отделни понятия, които детето още не познава.
- **Дори да е много забавно, не се смейте,** когато детето Ви прави езикови грешки. Не поправяйте грешките, вместо това повторете казаното правилно.
- **Изслушвайте детето си и го насърчавайте!**
- **Четете книга с детето си** или отидете заедно в библиотеката и му позволете само да избере книги, които намира за интересни.

Изображение 2: Принципи на езиковата подкрепа

Всичко наред ли е с езиковото развитие на детето ми?

Проблеми с езиковото развитие могат да имат както децата, растящи в едноезична среда, така и децата растящи в многоезична среда. Такива проблеми не възникват поради многоезичната среда. Ако нещо се усложни, то често има връзка с други фактори като например увреждане на слуха или невропсихологични проблеми.

Можете да разпознаете евентуални проблеми, ако Вашето дете например:

- при навършване на една година почти не разбира думи, не може да му се привлече вниманието без посочване или не реагира на собственото си име;
- на двегодишна възраст не се опитва да говори самостоятелно или разбира съвсем малко думи;
- на тригодишна възраст съставя от време на време изречения с по две думи или почти не научава нови думи.

Имате чувството, че детето Ви има проблеми с езиковото развитие? Използва твърде малко думи, има проблеми с произнасянето, не може да се изрази адекватно в обкръжението си?

Потърсете съвет от педиатър или се обърнете към семеен консултативен център.

©Robert Kneschke – stock.adobe.com

Кой владее два/повече езици?

- Едно дете владее много езици, ако в ежедневието си **може да общува активно на повече от един език.**
- Израстването в многоезична среда дава на детето Ви големи възможности.
- **Детският мозък може да изучава едновременно няколко езика, без да бъде претоварен.** Колкото по-рано се запознае детето с нов език, толкова по-лесно ще му бъде да го изучава.

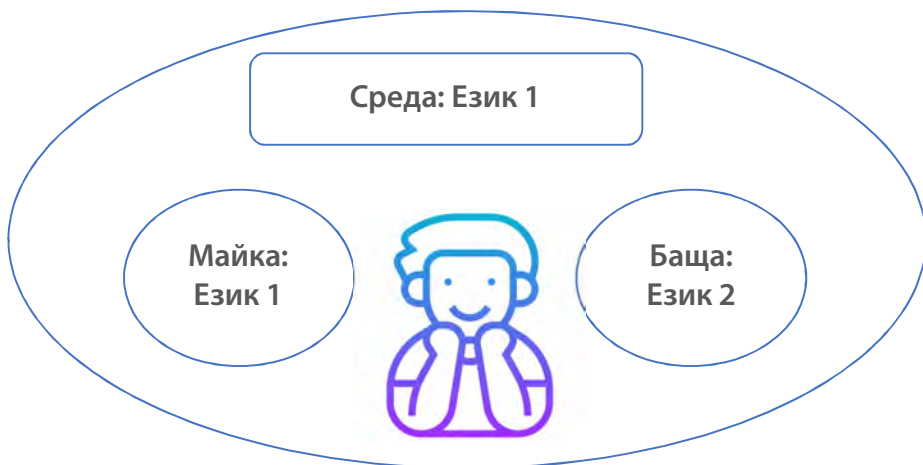
Всяко дете усвоява езика по свой начин.

Някои деца се нуждаят от повече време.

Дайте време на детето си и имайте търпение!

Как да учи моето дете повече езици?

- **Едновременно – симултанно усвояване на езици** – когато едно дете от раждането си учи два или повече езика.

- **Последователно – sukcesивно усвояване на езици** – когато детето учи втори или трети език след третата си година. Вторият или третият език се усвоява след първия език.

©Robert Kneschke – stock.adobe.com

Какво може да се случи?

Внимание! Смесване на езици

- **Децата смесват и неволно разменят езиците.** Не е необичайно децата, които учат нов език да правят определени грешки в началото. Тези грешки често показват, че децата са на прав път в изучаването на немски език.

Отказ да се говори

- Някои семейства споделят, че има етапи, през които децата говорят само на немски език и отказват езика, на който говори семейството. Това не е повод за тревога.
- Продължете да говорите последователно на Вашия език с детето си. Дори като слушател, детето може да развие занапред езика, на който говорите и със сигурност по-късно ще го проговори.

Късно проговаряне

- При многоезична среда за начало на изучаването на език се счита за нормално от 14-тия до 16-тия месец от раждането.

Единият език ще се владее по-добре! - Доминиращ език

- Ако езиците си приличат и се използват еднакво често, то те се развиват едновременно.
- Ако езиците се различават много един от друг, то езиците се развиват различно: силно владее на език и слабо владее на език.

Какво е важно при изучаването на няколко езика?

ЧЕСТИ КОНТАКТИ с езиците!

- Възможно **НАЙ-РАНО** .
- Възможно **НАЙ-ЧЕСТО** .

Давайте **МНОГО ПРЕДЛОЖЕНИЯ!**

- Създавайте поводи за разговор в ежедневието.
- Предприемете посещение на родината съответно в чужбина.
- Бъдете част от организирани празници и се срещайте с хора, които владеят езиците като първи език.
- Бъдете част от групи за игра или детски празници, където децата говорят един и същ език помежду си.

©Robert Kneschke – stock.adobe.com

Как мога да насърча многоезичните умения на моето дете?

- **Говорете на майчиния си език с детето.** Като майка или баща говорете с детето си на езика, на който можете да го успокоите най-добре, да го утешите и да му покажете обичта си.
- **Създайте ясни „езикови правила“ при двуезичност в семейството.** Не сменяйте и не използвайте произволно езиците в семейството: За Вашето дете е важно да може да свързва определен език с определена ситуация или определена личност, например турски език с майката, немски език с бащата.
- **Дайте възможност на детето си от рано и често да чува и използва втория език.** В ежедневието условията вторият език се учи по-лесно – на детската площадка, с приятели вкъщи и в детската градина.
- **Редовните посещения в детската градина помагат за изучаването на немски език!** Ако при постъпване в детско заведение Вашето дете не говори все още немски език, продължавайте да говорите с него на майчиния Ви език. Така помагате на своето дете да приключи с усвояването на първия си език. Същевременно дайте на детето си достатъчно възможности, да играе с немскоговорящи деца извън детската градина, за да може да научи добре немски език.
- **Четете често на детето си на двата езика!** Набавете си книги на съответните езици.
- **Предайте на детето си позитивна нагласа към неговите многоезични умения:** Вашето дете може нещо, което другите деца не могат, то ги изпреварва с нещо.
- **Потърсете предложения в обкръжаващата среда!** Колкото по-чест контакт има детето Ви с един език, толкова по-добре то ще го научи.
- **Изберете добри електронни медии като телевизия, DVD-та, CD-та, радио, таблети и смартфони** и интернет също така. Тук много важна е продължителността на използване.

Многоезични групи родители-деца

На разположение

- Семейни образователни програми за родители и техните деца между 0 и 3 години.
- Насърчаване на многоезичните умения чрез активности за деца.

Раница за детска градина

- Семейни образователни програми за родители и техните деца между 4 и 6 години, които посещават детска градина.
- Паралелно насърчаване на езика, на който говори семейството и на езика на обкръжаващата среда.

За повече информация обадете се в общинския интеграционен център в окръг Фирзен на 02162 39-1961 или чрез имейл на felicia.bot-jurca@kreis-viersen.de.

Литература

По-долу ще намерите литература, на която се позовават тези съвети.

- Abdelilah-Bauer, B. (2012). *Zweisprachig aufwachsen: Herausforderungen und Chance für Kinder, Eltern und Erzieher* (3. Auflage 2016). München: Verlag C.H. Beck
- Burkhardt Montanari, E. (2000). *Wie Kinder mehrsprachig aufwachsen: Ein Ratgeber*. (7. Auflage 2020). Frankfurt am Main: Brandes & Apsel Verlag
- Chilla, S. und Fox-Boyer, A. (2012). *Zweisprachigkeit/Bilingualität: Ein Ratgeber für Eltern*. (2. Auflage 2016). Idstein: Schultz-Kirchner Verlag
- Goethe-Institut, Sprachabteilung. *Kinder entdecken Deutsch: Eine Broschüre für Eltern und Pädagogen*. Warschau
- Haid, A. (2012). *Kindlicher Spracherwerb: Kinder lernen sprechen, Informationsbroschüre*. (2. Auflage 2012).
- Hilfswerk, Österreich. (2020). *Sprechen macht schlauer: Wie Kinder fürs Leben lernen*. Mattersburg: Wograndl
- Hricova, M. (2021). *Sprachförderung bei Mehrsprachigkeit: Ein Ratgeber für Eltern, Pädagogen und Therapeuten*. Idstein: Schultz-Kirchner Verlag
- Jimenez, M.I. (2015). *Mit Sprache umhüllen: Praktische Tipps für die bilinguale Erziehung*. Pulheim: Schau Hör Verlag
- Land Niederösterreich, Amt der NÖ Landesregierung. (2020). *Sprich mit mir und hör mir zu!: Eine Broschüre für Eltern, 12 Anregungen wie wir unsere Kinder beim Sprachenlernen unterstützen können 0 – 6 Jahren*. St. Pölten: Amtsdruckerei
- Leist-Villis, A. (2008). *Elternratgeber Zweisprachigkeit: Informationen & Tipps zur zweisprachigen Entwicklung und Erziehung von Kindern*. (7. Auflage 2016). Tübingen: Stauffenburg Verlag
- Nodari, C. und De Rosa, R. (2003). *Mehrsprachige Kinder: Ein Ratgeber für Eltern und andere Bezugspersonen*. (2. Auflage 2006). Bern: Haupt Verlag
- okay. *zusammen leben, Projektstelle für Zuwanderung und Integration*. (2010). *Sprich mit mir und hör mir zu! 12 Anregungen wie wir unsere Kinder beim Sprechenlernen unterstützen können: Eine Broschüre für Eltern*. Dornbirn: VVA, Vorarlberger Verlagsanstalt
- Triarchi-Herrmann, V. (2011). *Mehrsprachige Erziehung: Wie Sie Ihr Kind fördern*. (3. Auflage 2012). München: Ernst Reinhardt Verlag
- Universitätsstadt Tübingen, Gleichstellung und Integration. (2012). *Mehrsprachig aufwachsen: Ein Gewinn für Bildung, Informationen für Eltern und Lehrkräfte. Interne Dienste*

Окръг Фирзен

Социална служба – общински интеграционен център

Rathausmarkt 3 | 41747 Viersen

www.kreis-viersen.de

С подкрепата на:

Ministerium für Kinder, Familie,
Flüchtlinge und Integration
des Landes Nordrhein-Westfalen

Ministerium für
Schule und Bildung
des Landes Nordrhein-Westfalen

Импресум

Издател:

Редакция:

Редакторски отдел:

Оформление:

Печат:

Актуалност:

Снимки:

Инфографики:

Окръг Фирзен – Областен съвет
Общински интеграционен център

Пресцентър

Пресцентър

Печатен център Окръг Фирзен

Януари 2022

©Окръг Фирзен –

освен ако не е посочено друго

©Окръг Фирзен –

Общински интеграционен център

